

**UCHWAŁA NR XVI/83/2015
RADY MIEJSKIEJ W KŁODAWIE**

z dnia 29 października 2015 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kłodawa na 2016 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, 1318, z 2014 r. poz. 379, 1072, z 2015 r. 1045.), na podstawie art.41 ust.2 i ust.5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r. poz.1286.) oraz art. 10 ust.2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124, z 2015 r. poz. 28, 875.) Rada Miejska w Kłodawie uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kłodawa na 2016 rok, zwanym dalej „Programem”.

§ 2. 1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kłodawa na 2016 rok stanowi Załącznik nr 1 do Uchwały.

2. Preliminarz kosztów związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kłodawa na rok 2016 stanowi Załącznik nr 2 do Uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kłodawy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kłodawie

Grzegorz Siwiński

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kłodawa na rok 2016

Spis treści

I.	Wprowadzenie	str. 1
II.	Diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Kłodawa.....	str. 3
III.	Zasoby.....	str. 6
IV.	Cel główny Programu.....	str. 9
V.	Szczegółowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kłodawa na 2016 rok.	str. 10
VI.	Bibliografia	str. 16

Wprowadzenie

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu. Alkohol działa szkodliwie na niemal wszystkie tkanki i narządy.

Toksyczne działanie alkoholu etylowego i produktów jego przemiany powoduje zmiany chorobowe w układach: nerwowym, pokarmowym, w tym m.in.: przewlekłe stany zapalne błon śluzowych jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, zaburzenia perystaltyki jelit oraz upośledzenie wchłaniania, stany zapalne trzustki i wątroby (stłuszczenie, zwłóknienie i marskość) i inne; układzie krążenia, w tym m.in. nadciśnienie tętnicze, zmiany zwyrodnieniowe włókien mięśnia sercowego, stłuszczenie i powiększenie serca); układzie oddechowym np. przewlekłe zapalenie błony śluzowej tchawicy i oskrzeli. Spożywanie alkoholu ma również negatywny wpływ na układ moczowy oraz układ hormonalny. Alkohol wpływa na osłabienie systemu odpornościowego organizmu, wywołuje też niedobory witamin i innych pierwiastków niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu.

Alkohol oraz inne środki psychoaktywne wywołują także znaczące zaburzenia w funkcjonowaniu psychicznym człowieka: bezsenność, depresję, niepokój, próby samobójcze, zmiany osobowości, amnezję, psychozę alkoholową, halucynozę alkoholową, otępienie.

Efektom spożywania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu i narkotyków, są także czasowe zmiany postrzegania, nastroju, świadomości i zachowania. Powodują one również wiele szkód społecznych tj. przestępczość, zakłócenie bezpieczeństwa publicznego, wypadki samochodowe, ubóstwo, bezrobocie, przemoc. Uzależnienie od środków psychoaktywnych należy do coraz powszechniejszych problemów otaczającego nas świata. Konsumpcja środków psychoaktywnych w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i całych rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób uzależnionych, ale wpływają na całą populację. Pijani kierowcy niosą ze sobą śmiertelne zagrożenie a picie alkoholu w pracy obniża jakość oraz efektywność wykonywanych czynności zawodowych narażając również na szwank bezpieczeństwo pracowników.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, określają obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania przedsięwzięć temu służących.

Ustawodawca określił kierunki polityki wobec problemów alkoholowych i narkotykowych, wskazał zadania z tego zakresu i ich źródła finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację. Zadania te m. in. obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia od środków psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;

7. Udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kłodawa na rok 2016 obejmuje działania zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w w/w ustawach, jak i z polityką Gminy Kłodawa zawartą w jej Strategii i Programach.

Zadania i sposoby ich realizacji zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy i wykonania w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok uwzględnione zostały wskazówki z „Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2015 r.” Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz dane z Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kłodawa na rok 2016 realizowany będzie w oparciu o środki własne Gminy, w tym środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

II. Diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Kłodawa.

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z uzależnieniami od środków psychoaktywnych bardzo ważne jest rozpoznawanie skali problemów na terenie gminy, wzorów zachowań związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanych nimi. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na „wrażliwość” danych oraz fakt, że te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.

Dlatego też w roku 2013 przeprowadzono odpowiednie badania i opracowano „Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych” w Gminie Kłodawa. Raport miał na celu przedstawienie wyników badań diagnostycznych, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych w środowisku osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży w gminie.

Dodatkowo celem raportu było zarysowanie skali zjawiska, jakim jest przemoc w środowisku lokalnym, zarówno domowym jak i szkolnym. Dodatkowo w roku 2014, przy okazji przeprowadzania warsztatów w ramach przeciwdziałania narkomanii, w tym podnoszenia świadomości szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych, dokonano ewaluacji za pomocą ankiet. W październiku 2016, w ramach przeprowadzanych warsztatów na temat szkodliwości dopalaczy również zostanie przeprowadzona ewaluacja, która wpłynie na realizowany Program w 2016 roku.

Analiza wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród badanych dorosłych mieszkańców gminy dotyczących spożywania alkoholu wskazała, że alkohol jest obecny w ich życiu i to dość często. Werbalizowana przez mieszkańców percepcja problemów alkoholowych pozwoliła stwierdzić, że jest to spory problem środowiska lokalnego, traktowany przez większość mieszkańców jako poważny. Na skali znaczących problemów w gminie narkomania zajmowała stosunkowo wysoką pozycję. Wielu, spośród badanych dorosłych mieszkańców gminy, zna osoby używające narkotyki oraz ma źródła dostępu do narkotyków. Aspektem wymagającym zainteresowania okazał się fakt potencjalnych „nieszczelnych granic” sprzedaży alkoholu nieletnim ponieważ młodzi ludzie, uczniowie szkół w gminie przyznali, iż kupienie alkoholu czy papierosów nie stanowi dla nich dużego problemu. Nie mały odsetek badanej młodzieży szkolnej deklarował podczas Diagnozy osobiste spożywanie alkoholu i palenie papierosów, a ich deklaracje dotyczące znajomości palących i pijących rówieśników również zdawały się wskazywać, iż nie są to zjawiska marginalne w środowisku szkolnym gminy Kłodawa. Również problem przemocy rówieśniczej w szkole wymaga dalszej realizacji działań profilaktycznych. Wprawdzie uczniowie wysoko oceniali swoje bezpieczeństwo w szkole, ale, jak wynika z badań, z aktami przemocy rówieśniczej spotykali się dosyć często, w tym także w rodzinie.

Uzależnienie jest zaburzeniem biopsychospołecznym. Przyjmując, że w Europie ok. 5% dorosłych mężczyzn i 1% dorosłych kobiet uzależnia się od alkoholu (dane wg. *Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011- 2015*), liczbę osób uzależnionych w Kłodawie należy szacować na ogółem około 310 osób, w tym około 260 mężczyzn i około 50 kobiet. Dodatkowym czynnikiem ryzyka jest fakt, iż według danych zamieszczonych w Narodowym Programie Profilaktyki wynika, że blisko 14% Polaków i 4% Polek pije alkohol w sposób ryzykowny, czyli zwiększający prawdopodobieństwo wystąpienia innych szkód. Wobec tego skutki nadużywania alkoholu lub spożywania go w sposób ryzykowny na terenie Gminy Kłodawa mogą dotyczyć w sposób bezpośredni blisko 1300 osób. Osoby te są zazwyczaj członkami rodzin, w których oprócz problemów alkoholowych czy związanych z zażywaniem środków odurzających pojawiają się także problemy zdrowotne, problemy związane z przemocą w rodzinie oraz problemy finansowe.

Życie w rodzinie z problemem alkoholowym lub związanym ze stosowaniem innych środków psychoaktywnych, w tym narkotyków i tzw. „dopalaczy” jest związane zazwyczaj z chronicznym stresem oraz ograniczonymi możliwościami zdobywania wykształcenia i rozwijania kariery zawodowej. Dodatkowo członkowie rodzin z problemem alkoholowym lub narkomanii są grupą ryzyka, która jest szczególnie narażona na przemoc.

Trzeba jednak pamiętać, że przemoc może mieć miejsce zarówno w tzw. Rodzinach dysfunkcyjnych (gdzie są takie zjawiska, jak bezrobocie), jak i w rodzinach o wysokim statusie społecznym, w których z pozoru nie ma większych problemów.

Wszystkie w/w informacje zwracają uwagę, że problemy związane z alkoholem i środkami odurzającymi stanowią istotny problem społeczny gminy. Należy więc skoordynować i dostosować działania wszystkich gminnych instytucji w celu minimalizacji szkód wyrządzanych nadmiernym spożyciem alkoholu bądź zażywaniem narkotyków oraz profilaktyki uzależnień.

Z dostępnych danych uzyskanych od podmiotów realizujących na terenie naszej gminy działania w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkotykowym wynika, iż:

1. W ciągu ostatnich lat liczba zgłoszeń, jak i liczba osób nadużywających alkoholu zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwiększyła się w istotny sposób w roku 2012 natomiast w latach 2013 i 2014 utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Ilość zgłoszeń przedstawia się następująco: 2011 rok – 31 wniosków, 2012 rok – 62 wnioski, 2013 rok – 63 wnioski, 2014 rok- 67 wniosków dotyczące 59 rodzin, 2015 rok (w okresie od 01.01.2015 do 30.09.2015) – 36 wniosków dotyczących 30 rodzin. W roku 2014 zgłoszeń dokonali: OPS- 26, Komisariat Policji- 26, Rodzina- 11, Sąsiad- 1, Ośrodek Pomocy Doradźnej w Koninie- 2, Zespół Interdyscyplinarny- 1. W roku 2015: OPS- 11, KP- 18, Rodzina- 6, Zespół Interdyscyplinarny- 1.
2. Z danych uzyskanych z Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż liczba rodzin, które otrzymują pomoc finansową z OPS z tytułu problemów alkoholowych ulega tendencji zwykłej (2011 rok – 15 rodzin, 2012 rok – 18 rodzin, 2013 rok – 19, 2014 rok- 27 rodzin, w tym 16 rodzin z terenu miasta i 11 rodzin z obszaru wiejskiego (ogółem 86 osób w rodzinach), 2015 rok - w okresie od 01.01.2015 do 30.09.2015- 24 rodziny, w tym 14 rodzin z obszaru miasta Kłodawa oraz 10 rodzin zamieszkujących na terenie wiejskim). Wsparcie obejmuje między innymi: zasiłki stałe, okresowe, celowe oraz pomoc niepieniężną w formie posiłków. Wszystkie w/w liczby wykazują rzeczywiste wsparcie dla rodzin, gdzie główną przyczyną udzielenia go jest problem alkoholowy. W pozycji tej nie ujęto rodzin, gdzie głównym problemem w ujęciu statystycznym jest bezrobocie. W w/w pozycjach nie ujęto również 34 dzieci z 21 rodzin, które korzystają z pomocy i wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w postaci zajęć w Placówce Wsparcia Dziennego- Świetlicy Środowiskowej w Kłodawie.
3. Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Kole dotyczących zatrzymania osób do wytrzeźwienia w PDOZ (Pomieszczenie dla osób zatrzymanych) związanych ze spożyciem alkoholu wynika, iż w roku 2013, do dnia 30.09.2013 zatrzymano łącznie 15 osób, w analogicznym okresie roku 2014, do dnia 30.09.2014 zatrzymano 25 osób, natomiast w roku 2015, w w/w okresie zatrzymano również 25 osób.

4. Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Kole wynika, iż w omawianym okresie zatrzymano 41 nietrzeźwych kierujących pojazdami. Kierowców znajdujących się pod wpływem środków odurzających w w/w okresie nie zatrzymano.
5. Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Kole wynika, iż na terenie miasta i gminy Kłodawa do 30.09.2015 r. założono 18 Niebieskich Kart, gdzie odnotowano 19 osób pokrzywdzonych, 19 sprawców, w tym 10 sprawców działało pod wpływem alkoholu. Wśród 10 sprawców przemocy pod wpływem alkoholu były 2 kobiety (trafiły do Ośrodka Pomocy Doraźnej w Koninie) oraz 8 mężczyzn, gdzie 2 trafiło do Ośrodka Pomocy Doraźnej w Koninie a 6 do PDOZ w Kole.
6. W Ośrodku Doraźnej Pomocy Osobom z Problemem Alkoholowych i Przemocą w Koninie w roku 2013 do wytrzeźwienia zatrzymano 13 osób- mężczyzn, w roku 2014 – 27 osób a w roku 2015- w okresie do dnia 30.09.2015 r. - 19 osób.
7. Z danych przedstawianych przez Gminny Punkt Wspierania Rodziny i Gminny Punkt Konsultacyjno- Informacyjny wynika, iż w 2015 roku od dnia 01.01.2015 do dnia 30.09.2015 r. udzielono następującego wsparcia: prowadząca Punkty p. A.Święcka- 382 konsultacji i porad natomiast p. psycholog M. Rogowska- Domańska- 219.
8. Lokalna dostępność alkoholu: na dzień 30.09.2015 r. na terenie Gminy Kłodawa funkcjonuje 30 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

III. Zasoby

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi 5 osób. Są to osoby posiadające wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowej wiedzy na temat problematyki alkoholowej, zgodnie z wymaganiami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z Rekomendacjami PARPA reprezentują one środowiska działające na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i są one bezpośrednio zaangażowane w realizację zadań stanowiących elementy GPPiRPA.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywa posiedzenia i wykonuje swe czynności w oparciu o „Regulamin organizacyjny GKRPA” przyjęty Zarządzeniem Nr 1/2014 Burmistrza Kłodawy z dnia 07 stycznia 2014 r.

Za udział w posiedzeniach Komisji w roku 2016 przysługiwać będzie następujące wynagrodzenie:

- Za udział w jednym posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie członkom Komisji w wysokości 7 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, określanego odrębnymi przepisami,
- Przewodniczącemu Komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 20 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, określanego odrębnymi przepisami.

Organizowaniem działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie w zakresie:

- wynagradzania członków komisji;
- szkolenia członków Komisji.

W roku 2014 Urząd Miasta i Gminy w Kłodawie jako organ zezwalający oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęli działania sprawdzające prawdziwość danych zawartych w Oświadczeniu o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za 2013 rok w 4 punktach sprzedaży alkoholu oraz przeprowadzili kontrole 4 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W roku 2015 planowane są kontrole kolejnych punktów, które zostaną przeprowadzone w IV kwartale.

Placówka Wsparcia Dziennego „Świetlica Środowiskowa” w Kłodawie – działa z myślą o dzieciach z rodzin z różnymi problemami, w tym z problemem alkoholowym, które żyją w atmosferze ciągłego niepokoju, leku i napięcia. Celem nadrzędnym tej placówki jest szeroko rozumiana profilaktyka połączona z programami socjoterapeutycznymi. Placówka przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży w wieku 6 - 16 lat. Opieką w placówce objętych było 34 dzieci na dzień 30.09.2015 r. Świetlica czynna jest 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, w godzinach ustalanych na podstawie Regulaminu Świetlicy Środowiskowej, w dni nauki w szkole. Czas otwarcia Placówki dostosowany jest do potrzeb wychowanków i ich rodziców (opiekunów). Pobyt dziecka na wniosek rodzica w Placówce jest nieodpłatny. W placówce pracują obecnie 3 osoby. Od stycznia roku 2015 zmieniono sposób zatrudnienia wychowawców i zatrudniono ich w Świetlicy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie na podstawie umów o pracę, w tym koordynator- wychowawca świetlicy na $\frac{3}{4}$ etatu oraz dwie wychowawczynie na $\frac{1}{2}$ etatu każda. Dodatkowo, w ramach swej działalności Placówka korzysta z pomocy wolontariuszy.

Placówki Oświatowe działające na terenie Gminy Kłodawa

Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie Gminy Kłodawa realizują zadania profilaktyczne dotyczące zapobiegania problemom społecznym w oparciu o szkolne programy profilaktyki, co wynika z *Ustawy o systemie oświaty*.

Cele szkolnych programów profilaktyki koncentrują się na następujących zagadnieniach:

- a) eliminowanie lub redukcja wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- b) rozwijanie postaw prozdrowotnych,
- c) promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych,
- d) prowadzenia doskonalenia nauczycieli i pedagogów związanego z wdrażaniem nowoczesnych i adekwatnych technologii określania potrzeb profilaktycznych.

Działania profilaktyczne prowadzone w szkołach, wymagają wsparcia merytorycznego i finansowego ze strony samorządu gminy (w ramach GPPiRPA), a są to w szczególności:

- organizowanie profilaktycznych zajęć pozalekcyjnych
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i uczniów przejawiających zaburzenia w zachowaniu

- szkolenia dla nauczycieli
- pedagogizacja rodziców
- organizowanie otwartych imprez szkolnych i środowiskowych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, konkursów tematycznych, spektakli teatralnych
- organizowanie wyjazdów, obozów profilaktycznych i socjoterapeutycznych, półkolonii zimowych i letnich dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

W Kłodawie funkcjonuje **Gminny Punkt Wspierania Rodziny** oraz **Punkt Konsultacyjno- Informacyjny** w Domu Strażaka przy ulicy Włocławskiej 1, specjalizujący się w bezpłatnej pomocy wszystkim osobom, które nie potrafią radzić sobie w sytuacji kryzysu, stresu, często związanych z doświadczaną przemocą. Przy tych punktach funkcjonuje telefon zaufania o numerze 603 860 509. W w/w Punktach zatrudnione są na podstawie umów cywilno- prawnych dwie osoby, w tym psycholog oraz higienistka szkolna przeszkolona w tematyce dotyczącej zadań w nich realizowanych.

Podstawowe zadania Gminnego Punktu Wspierania Rodziny i Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego:

- Motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcie psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, leczenia specjalistycznego itp.
- Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. poprzez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce odwykowej),
- Rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- Inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- Gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny,
- Poradnictwo, współpraca z grupami wsparcia.

W roku 2011 na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie powołany został Uchwałą Rady Miejskiej w Kłodawie Nr 40/2011 z dnia 29.03.2011r. **Zespół Interdyscyplinarny**. Obsługę organizacyjno- techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie.

Na terenie miasta i gminy działa „**Grupa Wsparcia „Barbara”**”. Skupia ona środowisko osób promujących abstynencję i zdrowy styl życia. Grupa Wsparcia „Barbara” spotyka się w Gminnym Ośrodku Kultury w Kłodawie. Pomoc dla członków tej grupy, to finansowanie m. in. udziału w „Dniach Skupienia i Modlitwy” w Zakroczymiu i innych miejscowościach, gdzie realizowany jest program połączony z terapią przynoszącą oczekiwane efekty w leczeniu choroby alkoholowej i podtrzymaniu abstynencji.

Dodatkowo, na terenie miasta i gminy działa **Kolskie Stowarzyszenie Abstynentów „Przyszłość” w Kole**, którego członkami są także mieszkańcy gminy Kłodawa. Pomoc dla członków tej grupy to finansowanie m. in. udziału w zajęciach edukacyjnych o tematyce profilaktycznej, w tym w Rekolekcjach Trzeźwościowych, Turniejach Sportowych w ramach Ogólnopolskiego Dnia Trzeźwości, Abstynenckich Festiwalach Muzycznych i Złotach Rodzin Abstynenckich oraz Rajdach Abstynenckich.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kłodawa następuje także dzięki współpracy z n/w instytucjami:

- Komisariat Policji w Kłodawie
- Komenda Powiatowa Policji w Kole
- Sąd Rejonowy w Kole
- Prokuratura Rejonowa w Kole
- Straż Miejska w Kłodawie
- Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza w Kłodawie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kłodawie
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kole
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Kole
- Placówki Oświatowe na terenie Gminy Kłodawa
- Instytucje i organizacje pozarządowe zajmujące się problemami oraz pomocą dla dzieci i rodzin.

IV. Cel główny Gminnego Programu

Celem głównym Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkotykowych, zmniejszenie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi.

Cele szczegółowe:

1. ułatwianie osobom uzależnionym od alkoholu udziału w programach terapeutycznych,
2. organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
3. rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach poprzez współpracę Urzędu Miasta i Gminy w Kłodawie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych, Komisariatu Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Punktu Wspierania Rodziny oraz Placówek Oświatowych na terenie Gminy,

4. prowadzenie poradnictwa i organizowanie pomocy interwencyjnej i terapeutycznej dla ofiar przemocy i ich rodzin,
5. wdrażanie efektywnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zapobiegających używaniu substancji psychoaktywnych,
6. wspieranie instytucji prowadzących działalność profilaktyczną w organizowaniu różnorodnych form pracy zapobiegawczej i korygującej, opiekuńczo – wychowawczej, socjoterapeutycznej, edukacyjnej i aktywizującej w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w rodzinach oraz w grupach podwyższonego ryzyka,
7. rozwijanie wiedzy w społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dotyczącej problematyki alkoholizmu i narkomanii,
8. wspieranie i udzielanie pomocy instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym w realizacji zadań i programów dotyczących profilaktyki, rozwiązywania problemów uzależnień oraz zapobiegania przemocy domowej.

V. Szczegółowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kłodawa w 2016 roku

Rodzaj przedsięwzięcia	Odpowiedzialny za zadanie
<p>1. <u>Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych</u></p> <p>1.1. Kontynuacja działalności Gminnego Punktu Wspierania Rodziny i Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego dla osób uzależnionych i rodzin w kryzysie przy ul. Włocławskiej 1 w Kłodawie (motywowanie do podjęcia leczenia, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, udzielanie wsparcia w przypadku przemocy domowej, informacja o istniejących placówkach leczenia odwykowego).</p>	<p>Osoba, której powierzono prowadzenie Gminnego Punktu Wspierania Rodziny</p>

<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba punktów prowadzonych w danym roku, - liczba osób, którym udzielono porady. 	
<p>1.2. Wyjazdowe warsztaty zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej dla osób utrzymujących abstynencję (członkowie grupy wsparcia „Barbara”, członkowie Kolskiego Stowarzyszenia Abstynentów „Przyszłość” mieszkający na terenie miasta lub gminy Kłodawa)</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba wyjazdowych warsztatów w danym roku, - liczba osób, które uczestniczyły w warsztatach. 	<p style="text-align: center;">Koordynator GPPiRPAoPN</p>
<p>1.3. Udział w warsztatach terapeutycznych, na Dniach Skupienia i Modlitwy członków rodzin trzeźwych alkoholików (uzdrowienie relacji interpersonalnych w obrębie rodziny, odbudowanie więzi rodzinnych, porady i rozmowy indywidualne, wspólne spędzanie czasu itp.)</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba warsztatów terapeutycznych w danym roku, - liczba osób, które uczestniczyły w warsztatach. 	<p style="text-align: center;">Koordynator GPPiRPAoPN</p>
<p><u>2. Prowadzenie profilaktycznej działalności dla dzieci, młodzieży i seniorów</u></p> <p>2.1. Zapewnienie warunków socjalnych do działalności Placówki Wsparcia Dziennego- Świetlicy Środowiskowej w Kłodawie (utrzymanie, ewentualne remonty, media, dożywianie wychowanków, zakup wyposażenia służącego organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych dla wychowanków Placówki).</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba funkcjonujących Placówek w danym roku. 	<p style="text-align: center;">Kierownik Placówki Wsparcia Dziennego- Świetlicy Środowiskowej w Kłodawie Koordynator GPPiRPAoPN</p>

<p>2.2. Prowadzenie zajęć profilaktyczno- wychowawczych dla dzieci w Placówce Wsparcia Dziennego- Świetlicy Środowiskowej w Kłodawie</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba wychowawców zatrudnionych w Placówce w danym roku, - liczba osób (dzieci i młodzieży) uczęszczających do Placówki. 	<p>Kierownik Placówki Wsparcia Dziennego- Świetlicy Środowiskowej w Kłodawie</p>
<p>2.3. Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych w okresie wakacyjnym- zawodów „STRONG-FIREMAN” przy współdziałaniu dzieci z Placówki Wsparcia Dziennego- Świetlicy Środowiskowej w Kłodawie i Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej,</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych zawodów Strong- Fireman w danym roku, - liczba osób, które uczestniczyły w zawodach. 	<p>Opiekun MDP, Kierownik Placówki Wsparcia Dziennego- Świetlicy Środowiskowej w Kłodawie</p>
<p>2.4. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo- wychowawczych oraz w środowiskach senioralnych programów profilaktycznych z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych programów profilaktycznych w danym roku na terenie szkół i innych placówek oświatowo- wychowawczych, - liczba zrealizowanych programów profilaktycznych w danym roku w środowiskach senioralnych, w tym np. w Klubach Seniora czy w Uniwersytecie III wieku, - liczba osób, które uczestniczyły w realizacji programów. 	<p>Koordynator GPPiRPAoPN, Szkoły</p>
<p>2.5. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych przez dzieci i młodzież</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych programów profilaktycznych w danym roku, - liczba osób, które uczestniczyły w realizacji programów. 	<p>Koordynator GPPiRPAoPN</p>

<p>2.6. Organizacja imprez promujących zdrowy styl życia bez uzależnień i przemocy.</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych imprez promujących zdrowy styl życia w danym roku, - liczba osób, które uczestniczyły w imprezach. 	<p>Koordynator GPPiRPAoPN</p>
<p>2.7. Organizacja wypoczynku letniego dzieci i młodzieży :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizacja obozów socjoterapeutycznych, wychowawczych, wypoczynkowo- profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w tym jako podsumowanie całorocznej pracy w świetlicy, <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych w danym roku obozów, - liczba osób, które w nich uczestniczyły. - Dofinansowanie wyjazdów dzieci i młodzieży na turnusy profilaktyczne do Regionalnego Centrum Profilaktyki w Rogoźnie, organizacja półkolonii zimowych i letnich, <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych w danym roku wyjazdów, - liczba osób, które w nich uczestniczyły. 	<p>Kierownik Placówki Wsparcia Dziennego- Świetlicy Środowiskowej w Kłodawie Koordynator GPPiRPAoPN</p>
<p>2.8. Udział w Ogólnopolskich Kampaniach Profilaktycznych</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba Kampanii Profilaktycznych w danym roku, w których uczestniczyła Gmina - liczba osób, które uczestniczyły w realizacji Kampanii. - liczba rozdystrybuowanych materiałów Kampanii. 	<p>Koordynator GPPiRPAoPN</p>
<p>3. <u>Szkolenia z zakresu profilaktyki uzależnień</u></p> <p>3.1. Szkolenia z zakresu realizacji ustawowych zadań członków Gminnej Komisji.</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych w danym roku szkoleń, - liczba osób, które w nich uczestniczyły. 	<p>Przewodniczący GKRPA</p>

<p>3.2. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym w zakresie alkoholizmu, przeciwdziałania narkomanii i przemocy przeznaczonych dla rodziców.</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba podejmowanych działań w danym roku, - liczba osób, które w nich uczestniczyły. 	<p>Przewodniczący GKRPA Koordynator GPPiRPAoPN</p>
<p>3.3. Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń i kursów w danym roku, - liczba osób, które w nich uczestniczyły. 	<p>Koordynator GPPiRPAoPN</p>
<p>3.4. Szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych w danym roku szkoleń, - liczba osób, które w nich uczestniczyły. 	<p>Przewodniczący GKRPA, Koordynator GPPiRPAoPN</p>
<p>3.5. Zakup materiałów do programów profilaktycznych i literatury na temat uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dla kierowców.</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilość i rodzaj zakupionych oraz rozdystrybuowanych materiałów w danym roku. 	<p>Koordynator GPPiRPAoPN</p>
<p>3.6. Druk materiałów informacyjnych o działalności instytucji pomocowych działających na terenie gminy i okolic, obsługa internetowej zakładki w Biuletynie Informacji Publicznej</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilość i rodzaj wydrukowanych oraz rozdystrybuowanych materiałów w danym roku, - liczba obsługiwanych zakładek internetowych BIP. 	<p>Koordynator GPPiRPAoPN</p>

<p>4. <u>Realizacja zadań Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Posiedzenia członków Komisji oraz Dyżury Komisji • Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych • Kierowanie na badania biegłych dotyczące uzależnienia od alkoholu • Kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych • Motywowanie do leczenia i kierowanie na terapię osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych • Udzielanie pomocy i wsparcia osobom po zakończeniu terapii odwykowej • Prowadzenie działań o charakterze edukacyjno- profilaktycznym dla dzieci , młodzieży, rodziców i nauczycieli. <p>Wskaźniki dla działań danego roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych w danym roku posiedzeń Komisji, - liczba osób, które w nich uczestniczyły, - liczba wydanych opinii do wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, - liczba rozpatrzonych wniosków skierowanych do Komisji, - liczba podejmowanych działań o charakterze edukacyjno- profilaktycznym, - liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży. 	<p>Przewodniczący GKRPA</p>
<p>5. <u>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii</u></p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań wspomagających w danym roku. 	<p>Koordynator GPPiRPAoPN</p>
<p>6. <u>Wsparcie realizacji programów profilaktycznych skierowanych do zatrzymanych osób nietrzeźwych będących mieszkańcami Gminy Kłodawa</u></p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilość wspartych programów profilaktycznych, - wysokość wsparcia udzielonego w danym roku. 	<p>Koordynator GPPiRPAoPN</p>

<p>7. <u>Prowadzenie edukacji kierowców z wykorzystaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych, w tym organizacja Profilaktycznego Zakończenia Lata połączonego z Kampanią „Powstrzymaj Pijanego Kierowcę”</u></p> <p>Wskaźniki: - liczba podjętych działań w danym roku.</p>	<p>Koordinator GPPiRPAoPN</p>
<p>8. <u>Podjęcie innych działań związanych z problematyką rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii nie ujętych w programie, a ujawniających się w toku jego realizacji</u></p> <p>Wskaźniki: - liczba podjętych innych działań w danym roku, - liczba uczestników.</p>	<p>Koordinator GPPiRPAoPN</p>

*Realizację działań określonych w GPPiRPAoPN koordynuje
pracownik na stanowisku pracy ds. profilaktyki w UMiG w Kłodawie*

Niewykorzystane środki przeznaczone na realizację Programu w danym roku zwiększają budżet na realizację zadań w roku następnym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Miejskiej w Kłodawie.

Bibliografia:

1. „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2015 roku”. PARPA, Warszawa 2014.
2. „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Praktyczne wskazówki dla samorządów”. FUNDACJA ETOH, Warszawa 2010.
3. „Mapa Pomagania. Jak rozpoznać przemoc w rodzinie i skutecznie jej przeciwdziałać”. IPZ Niebieska Linia, Warszawa

4. *„Motywowanie do zmiany zachowań – poradnik dla osób pomagających”*, Jadwiga Fudała, REMEDIUM i FUNDACJA ETOH, Warszawa 2015
5. *„Dopalacze. Skala zjawiska i przeciwdziałanie”*. Piotr Jabłoński, Artur Malczewski. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2014
6. *„Drama i techniki teatralne w promocji zdrowia. Edukacja rówieśnicza.”* PARPA, Warszawa 2013.
7. *„Rozpoznawanie problemów alkoholowych i krótkie interwencje”*. PARPA, Warszawa 2009.
8. *Środowisko pracy a alkohol. Działania profilaktyczne i aspekty prawne”*. PARPA, Warszawa 2013.
9. *„Powstrzymaj pijanego kierowcę. Przewodnik dla samorządów.”* PARPA, Warszawa 2014.
10. *„Zadania i kompetencje Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”*. Kama Dąbrowska, Katarzyna Łukowska, Agnieszka Czerkawska, Fundacja ETOH, Warszawa 2012.
11. *„Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych Kłodawa 2013”*. Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych Oxford Tower, Warszawa 2013.
12. *„Raport z ewaluacji Warsztatów profilaktyki zażywania narkotyków prowadzonych dla gimnazjalistów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Kłodawa”*. Ośrodek Psychoprofilaktyki Nowa Perspektywa, Kraków 2014.
13. *„Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011- 2015”*. Minister Zdrowia, Uchwała nr 35/ 2011 Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 roku.
14. *Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011- 2016*
15. *„Europejski Program Badań Ankiетowych w Szkołach Espad. Raport z ogólnopolskich badań ankiетowych zrealizowanych w 2011 r.”* Instytut Psychiatrii i Neurologii, Janusz Sierosławski, Warszawa 2011.
16. *„Szkody zdrowotne”* www.parpa.pl

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016

Planowany budżet Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 pochodzący z wpływów za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na 2016 r. w wysokości 207.000,00 zł oraz z niewykorzystanych środków z lat ubiegłych w wysokości 13.000,00 zł - ogółem 220.000,00 zł, w tym Ośrodek Pomocy Społecznej 125.963,00 zł oraz Urząd Miasta i Gminy w Kłodawie 94.037,00 zł.

Preliminarz kosztów związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016

LP.	ZADANIE	KWOTA
1.	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego- Świetlicy Środowiskowej w Kłodawie, w tym w szczególności: zatrudnienie wychowawców, materiały biurowe i do realizacji programów profilaktycznych, środki czystości, zakup gazu, dożywianie dzieci uczęszczających do Świetlicy Środowiskowej, usługi: remontowe, informatyczne, kominiarskie, pocztowe, naprawa i konserwacja sprzętu, szkolenia pracowników, składki ZUS oraz odpisy na ZFŚS i deputaty, delegacje, abonament RTV, pozostałe zakupy i usługi.	82.763,00 zł
2.	Przepisy prawne wydawnictwa, prenumerata czasopism, w tym pomoce naukowe i dydaktyczne oraz książki dot. uzależnień.	500,00 zł
3.	Koszty związane z pracą Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (z siedzibą w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kłodawie).	20.600,00 zł
4.	Koszty kolonii i wycieczek dla dzieci i młodzieży (ze świetlicy środowiskowej oraz z rodzin dysfunkcyjnych).	22.600,00 zł
5.	Prowadzenie Gminnego Punktu Wspierania Rodziny oraz Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego, w tym wynagrodzenie dla specjalisty prowadzącego punkt oraz wynagrodzenie psychologa, zakup materiałów, usług telefonicznych, organizacja 2 warsztatów podnoszących kompetencje rodzicielskie, organizacja 1 turnusu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży w RCPU w Rogoźnie oraz 1 wyjazdu rodzinnego/ integracyjnego.	31.900,00 zł
6.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji zajęć profilaktycznych – edukacyjnych i sportowych, w tym organizacji półkolonii letnich z programem profilaktycznym.	17.000,00 zł
7.	Zwalczanie i przeciwdziałanie narkomanii: zakup materiałów i usług na organizację warsztatów dla młodzieży.	3.000,00 zł
8.	Pozostałe wydatki: koszty energii elektrycznej, opłaty, zakup materiałów i usług na realizację programów profilaktycznych, zakup węgla, podróże służbowe, usługi telekomunikacyjne, zakup usług szkoleniowych oraz ubezpieczeniowych, koszty składek ZUS od wynagrodzeń dla zleceniobiorców oraz pozostałe materiały i usługi.	41.637,00 zł

Razem koszty realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 - 220.000,00 zł